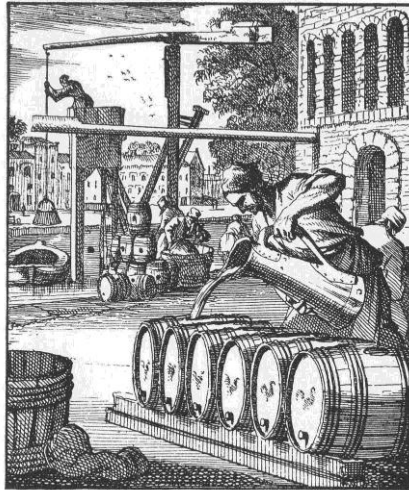

Brouwers en bierstekers.

c:\staveren\beroepen\ Brouwer.doc

*De Brouwer.
Dehaving staat gereed, Waar is het dorstend Leed?*

*Als Dorst en Dranck malkaar ontmoet,
Is't Bitter d' oorspronch van het Soet:
ô Ziel! Begeeren en het Geeven,
Uw Dorst, en 's Leevens springfontyn,
Sal Eeuwige Verquicking Zyn,
Die Weelden lust, soeck sulcke een leeven.*

Brouwers en bierstekers.

Er zijn uit de 17^e eeuw enkele brouwerijen bekend. De stegen waar zij gevestigd waren zijn naar deze brouwerijen vernoemd. Zo kennen we vanouds de noorder en de zuider brouwerssteeg. Vlak bij de Koepoortsbrug lag ook een brouwerij.

27 januari 1613. Brouwers en bierstekers wordt verboden op zondagen, voor zonsopkomst en na zonsondergang bier uit te zetten. Herbergiers, tappers en slijters mogen op deze tijden ook geen bier inslaan. Tevens moeten Bierstekers e.d. bij de invoer van bier de cedula van de pachter kunnen tonen waaruit blijkt dat zij de accijns hebben betaald.

28 november 1628. Copie van het gerecht van Stavoren: Gerrijt Saekles en Hendrick Vrijdach, brouwers in Stavoren, beklagen zich dat enige burgers en inwoners de tonnen, waarin zij hun bier krijgen zelf houden, vernielen of in stukken zagen. Ze vragen het gerecht maatregelen tegen deze delinquenten te nemen, ook tegen inwoners van Bolsward en Workum en de wachtmeester te bevelen hier tegen op te treden. Het gerecht beveelt dat voor iedere ton die achtergehouden of "qualijcken getracteert" wordt een boete van 3 carolus gulden moet worden betaald boven de waarde van de ton. Wachtmeester Harmen Jansz moet hierop toezicht houden.

4 maart 1629. Gedeputeerde Staten van Friesland geven op 5 september 1628 Thomas Gerrijts en zijn broer Evert Gerrijts voor de stokerij, die door hen en hun zonen is opgericht, vrijstelling van impost op graan. Ze willen in de stokerij brandewijn maken van tarwe, rogge, gerst en andere granen. Ze mogen deze granen vrij invoeren en malen, maar mogen deze granen nergens anders voor gebruiken dan voor het maken van brandewijn. Wanneer zij brandewijn leveren aan tappers e.d. moeten ze dit bij de pachter of zijn collecteur aangeven, zodat de tappers de impost zullen betalen.

Brouwers en bierstekers

20 augustus 1640. Reglement voor de grootte van vaten. Wijn- en biervaten moeten van minstens 13 duigen zijn gemaakt en haring en vleesvaten moeten minstens 12 duigen tellen.

Alle biervaten moeten ieder jaar door de stadsijkmeester (ijtiger) gemeten worden met de stadsschotel en buegel. Wijnvaten moeten gemeten worden met de "stads halve kan". Haring en vleesvaten moeten gemeten worden met de schotel en buegel die in Enkhuizen worden gebruikt. De stadsijtiger moet eens per week langs de kuipers gaan om hun nieuwe vaten te meten en te brandmerken. Kuipers moeten hun eigen merk en de eerste letter van hun naam op hun nieuwe vaten aanbrengen. Brouwers mogen geen ongemerkte vaten gebruiken. Wijn, bier, haring en vlees mogen niet in ongebrande of niet gemerkte vaten worden ingevoerd of verkocht, behalve bier en wijn uit vreemde en oosterse koninkrijken, op overtreding staat een boete. Van deze boete is 1/3 voor de magistraat, 1/3 voor de wachtmeester en zijn dienaars en 1/3 voor de armen. Deze ordonnantie is op 10 september 1640 gepubliceerd en ondertekend door Frans Eikema die toen 49 jaar oud was.

Balkster Courant d.d. 12-07-1984

1644 Hendrik Douwes (**biersteker**) wordt voor 1/3 eigenaar van de kruidmolen.

Reëel-cohieren Staveren:

<i>jaar:</i>	<i>huisnr.:</i>	<i>eigenaar:</i>	<i>gebruiker:</i>	<i>omschrijving:</i>
1713	73	Gerbrandt Unia	-	syn huys & brouwerie, huurwaarde f 25,--
	144	Hiltien Baernts	-	huys en Brouwery, huurwaarde f 50,--
1717	147	Gerbren Unia		
		nu: Pytter Gosses	Wybren Douwes	-
	313	Hiltien Baernts	-	huys en brouwery, huurwaarde f 50,--
1724	210	Hiltien Baernds	-	huys en brouwery, huurwaarde f 50,--
1728	210	Hiltie Baarnds erven	-	huys en brouwery, getaxeerde huurwaarde f 50,--
1735	210	Hiltien Baarnds erven	Gerben Jans	huys en brouwery.
1740				
1750	210	Gerbren Jansen	zelf	huys en brouwerij.
1760	210	Gerbren Jans erven	zelf	huis en brouwerij.
1765	210	Jan Gerbens	-	huis en brouwerij, getaxeerde huurwaarde f 36,--
1770	210	Jan Gerbens	zelf	<i>niets vermeld over een brouwerij.</i>
1775	295	Jan Gerbens	zelf	<i>idem.</i>
1785	296	Jan Gerbens	zelf	<i>idem.</i>
1794	296	weggebroken.		

Fidei-commissaire boeken (EEE-6, fol 332.)

1700 Testament van **Jacob Pieters Brouwer** en Jeltje Florisdr.

Grafsteen in de NH-kerk te Staveren:

Idts Pieters Brouwer obiit 9 Maart 1712
Abeltje Dirks Galis obiit 21 Mei 1726

1749 Quotisatie-cohier Staveren:

ZOQ	Brouwer, Jan	brouwer	gezin: 4 - 2.aanslag: 39 - 11 - 0.
ZOQ	Falkena, Feike	brouwer en wijnkoper	gezin: 4 - 3.aanslag: 47 - 0 - 0.

Gerbren Jans of Jan Gerbens komen niet voor.

Advertentie in de Leeuwarder Courant van 4 Juny 1785:

Ymand in één van de Friesche Steden, genegen zynde een Brouwery met zyn gereedschappen te Koopen. of te Huren, kan zig adresseeren by de **Wed. D. Cramer** te Stavoren, welke ook helpt der Penningen wel aan de Fabriek wil houden.

Brouwers en bierstekers